

Audiovisuele informatie BVO's

Vorm

- Een video waarin alle informatie bij elkaar staat is belangrijk. Dus niet allemaal losse video's (geen versnippering van informatie, duidelijker om alle belangrijke informatie in één video bij elkaar te hebben).
- Dat je kunt kijken en luisteren in plaats van zelf hoeft te lezen maakt het voor sommigen beter te begrijpen. Met name ook voor degenen die meer moeite hebben met lezen (lage geletterdheid/gezondheidsvaardigheden).
- Een video spreekt meer aan dan schriftelijke informatie.
- Alleen mondelinge informatie begrijpt niet iedereen, fijn dat er ook beeld bij is. Bijvoorbeeld dat je echt ziet hoe het onderzoek gaat / uitgevoerd moet worden.
- Het is belangrijk dat er niet alleen gesproken tekst is, maar dat belangrijke informatie ook als tekst in beeld verschijnt.
- Ook andere visuele cues te ondersteuning van begrip zijn belangrijk. Bijvoorbeeld vinkjes bij wat wel goed is en kruisjes wat niet goed is (bij het uitvoeren van een test bijvoorbeeld).
- Een geanimeerd filmpje is beter dan met echte mensen. Bij de video's met echte mensen kan het snel lijken alsof het om acteurs gaat of het wordt snel stereotyperend.
- Diversiteit in de video is belangrijk, zodat mensen met verschillende achtergronden ook echt het idee hebben dat het ook op hen van toepassing is/ voor hen belangrijk is. Maar er moet ook niet teveel diversiteit zijn anders voelt de groep met NL als eerste taal, maar die wel moeite hebben met lezen en schrijven zich niet aangesproken.
- Filmpje kan in eigen (gesproken) taal worden getoond. Vergeet daarbij ook bijvoorbeeld Spaans en Papiaments niet.

Inhoud

Algemeen voor de BVO's

- Uitleg over waarom je wordt uitgenodigd, waarvoor je wordt uitgenodigd en hoe vaak.
- Duidelijk maken (ook visueel) over welk deel van het lichaam het precies gaat.
- Duidelijk maken dat het onderzoek bedoeld is voor mensen die nog geen klachten hebben
- Uitleg over wat er precies gaat gebeuren tijdens het onderzoek zodat je weet wat je te wachten staat als je er naar toe gaat (BVO borstkanker/ baarmoederhalskanker). Dit is met name belangrijk als je de eerste keer gaat deelnemen, omdat het prettig is te weten wat er gaat komen (geruststelling en ook spanning en barrières wegnemen).
- Stap-voor-stap uitleg over hoe je het onderzoek zelf moet uitvoeren (BVO darmkanker/ baarmoederhalskanker).

- Duidelijke uitleg over de leeftijdsgrenzen is belangrijk
- Daarbij is het belangrijk om duidelijk te maken wat je moet doen kanker in je familie voorkomt. Moet je dan gewoon wachten tot je wordt uitgenodigd of zelf eerder contact opnemen en met wie dan?
- Ook is het belangrijk dat er ook informatie wordt opgenomen over wat je moet doen als je jonger bent dan de screeningsleeftijd maar je wel klachten hebt.
- Uitleg over op welke klachten je moet letten, bij welke klachten moet je naar de huisarts ipv deelnemen aan het BVO?
- Duidelijk maken wat de verschillende uitslagen kunnen zijn. Daarbij moet helder zijn dat als er iets wordt gevonden dit niet meteen betekent dat je (snel) aan de ziekte gaat overlijden.
- Belangrijk om te benoemen dat deelname gratis is.
- Ook aangeven dat vervolgonderzoek wel van je eigen risico af gaat. En dat je dan opnieuw kunt kiezen om wel/niet mee te doen.
- Informatie over de voor- en nadelen is belangrijk, maar moet wel in balans zijn (evenveel voor- als nadelen).
- Belangrijk om aan te geven met wie je contact kunt opnemen als je nog vragen hebt (Huisarts? Een nummer bellen, maar is dat gratis? Mail sturen, maar dat is soms lastig).
- Bij de video kan ook een link naar een website met meer informatie zodat geïnteresseerden dat kunnen opzoeken.

BVO borstkanker

- Uitleggen hoe je een afspraak moet maken voor het onderzoek
- Aangeven dat degene die het onderzoek doet een vrouw is (of dat je kunt vragen of een vrouw het onderzoek doet)
- Ook uitleg over hoe je zelfonderzoek moet doen

BVO darmkanker

- Duidelijk maken dat het onderzoek een ontlastingstest is die je zelf uitvoert. Vertellen dat een colonoscopie het vervolgonderzoek is ipv het eerste onderzoek.
- Laten zien hoe darmkanker ontstaat
- Uitleg over de risicofactoren (ook erfelijkheid)
- Stap-voor-stap uitleg over hoe je de test zelf moet uitvoeren.
- Belangrijk aspect is de uitleg over hoe je de ontlasting opvangt zonder dat deze met water in aanraking komt. (en zonder dat je spullen gebruikt waardoor de WC verstopt raakt).

BVO baarmoederhalskanker

- Uitleg over wat het verschil is tussen het uitstrijkje bij de huisarts en de zelftest
- Vertellen dat je kunt vragen om een vrouw die het onderzoek uitvoert
- Uitleg over HPV: wat is dit, wat is de relatie met baarmoederhalskanker
- Stap-voor-stap uitleg over hoe je de zelftest moet gebruiken
- Informatie over hoe je HPV krijgt, wat zijn de risicofactoren?

Verspreiding

- Hoe mensen terecht gaan komen bij een video is wel een lastig punt.
- Link of QR-code in de folder. MAAR: Link overtypen kan lastig zijn en kost moeite. Een QR-code scannen kan niet iedereen en er zijn tegenwoordig ook 'nep' QR codes waardoor je wordt opgelicht.
- Het handigst zou zijn als mensen de video via Whatsapp doorgestuurd krijgen (van bekenden).
- Het moet ook makkelijk vindbaar zijn als je op Google informatie opzoekt.
- Verspreiden via social media (Insta, TikTok en ook YouTube en Facebook), echter een nadeel is dat mensen de video dan vaak niet terug kunnen vinden als ze het later nog eens willen bekijken (bijv als ze de zelftest gaan doen of het aan iemand anders willen laten zien).
- Via Thuisarts (wordt al gebruikt, wordt gezien als betrouwbaar en makkelijk)
- Laten zien tijdens voorlichtingsbijeenkomsten in buurthuizen/scholen
- Via de mail (bijvoorbeeld via organisaties)
- Via de tv
- Via betrouwbare organisatie kanalen op social media, bijvoorbeeld de GGD of een eigen kanaal van het bevolkingsonderzoek

Overig

- Naast de uitlegvideo ook korte video's ter bewustwording, bijvoorbeeld door een kort reclamespotje op tv (voor of na het journaal of rondom grote sportwedstrijden). Maar ook in de wachtkamer bij de huisarts of het ziekenhuis of bij de apotheek.
- Een video via een lokale nieuwszender. Bijvoorbeeld voor het BVO borstkanker als een bus in een bepaalde wijk komt. Of als een bepaalde wijk wordt uitgenodigd voor een BVO dan gericht in die wijk er aandacht aan geven via lokale tv (of radio of nieuwsbladen).
- Wellicht kan audio-visuele informatie met AI ook interactiever gemaakt worden. Dat je vragen kunt stellen en dat de video dan ingaat op jouw vragen.
- Belangrijk dat de video's zowel op de telefoon als computer te bekijken zijn

Reacties tav de video's van Steffie over het BVO

- Dat het karakter Steffie heet is niet voor iedereen duidelijk.
- De spelling van Steffie is lastig, wat het opzoeken lastig maakt.
- Deze video moet beschikbaar zijn als je zoekt naar informatie over een van de BVO's, niet per se via Steffie.
- Dat je zelf moet doorklikken is vervelend.
- Sommige dingen zijn nog niet duidelijk na de video, bijvoorbeeld hoe je dan je DigiD moet gebruiken
- Informatie over de risicofactoren ontbreekt
- Informatie over de voor- en nadelen van deelname ontbreekt.
- Link naar een website waar je meer informatie kunt vinden ontbreekt.
- Het is belangrijk dat ook in andere talen er eenvoudige taal wordt gebruikt. (bijvoorbeeld in het Turks werden sommige termen moeilijk gevonden).
- De stem is niet zo 'warm', maar meer als die van een robot.

De video door ons ontwikkeld over BVO darmkanker

Inhoud van de video

- Uitleg dat het bevolkingsonderzoek darmkanker een onderzoek van de ontlasting is en dat er wordt gekeken of er bloed in de poep zit.
- Het onderzoek is gratis.
- Uitleg wat darmkanker is: komt veel voor, is een kwaadaardige tumor en begint met een bultje (poliep).
- Link tussen bloed vinden en het mogelijk hebben van poliepen of evt al darmkanker.
- Wie er worden uitgenodigd: waarom tussen de 55 en 75.
- Hoe je wordt uitgenodigd en wat er in de uitnodiging zit:
 - o een brief
 - o een folder met meer informatie
 - o een gebruiksaanwijzing voor de ontlastingstest
 - o een buisje
 - o een zakje
 - o een envelop
- Stap voor stap uitleg hoe je zelf de ontlastingstest doet
- Welke uitslagen er in de brief kunnen staan
 - o Geen bloed gevonden
 - o De poep is niet goed te onderzoeken
 - o Wel bloed gevonden, er is vervolgonderzoek nodig. Dit is eerst een gesprek met een arts of verpleegkundige, daarna volgt een kijkonderzoek van de darm. Dit vervolgonderzoek gaat via de zorgverzekering met evt eigen risico.
- Waarom wel of niet meedoen, met het benoemen van een aantal voordelen en nadelen.
 - o Voordeel: zelf thuis doen, nadeel: uitslag is niet 100% zeker
 - o Voordeel: gerust voelen als uitslag goed is, nadeel: wachten op uitslag of vervolgonderzoek kan spannend zijn
 - o Voordeel: darmkanker kan in een vroeg stadium ontdekt worden, nadeel: misschien een vervolgonderzoek met kans op complicaties terwijl blijkt dat er geen darmkanker is.
 - o Voordeel: darmkanker voorkomen door onrustige cellen weg te halen, nadeel: ook onschuldige poliepen waar u geen last van zou hebben gekregen worden weggehaald
- Uitleg welke klachten kunnen wijzen op darmkanker en dat je dan naar de huisarts moet ipv mee te doen met de zelftest.
- Voor meer informatie verwijzen naar website.
- Eindigen met de vraag 'Weet u al of u de ontlastingstest gaat doen?'

Uitgeschreven tekst van de video

Hallo! In deze video leggen wij het bevolkingsonderzoek naar darmkanker uit.

Als u meedoet aan het bevolkingsonderzoek darmkanker dan onderzoeken wij een klein beetje van uw poep. Dat heet een ontlastingstest. Wij kijken dan of er bloed in uw poep zit en deze test is gratis.

Wat is darmkanker?

Darmkanker is kankersoort die veel voor komt. Het is een kwaadaardige tumor in de darmen. De tumor begint met een bultje. Dat heet een poliep. De meeste poliepen worden geen kanker. Maar sommige poliepen wel. Als we bloed vinden in uw poep kan dat betekenen dat u poliepen heeft. Met het bevolkingsonderzoek darmkanker kan je er dus achter komen of je poliepen hebt. Of dat je misschien al darmkanker hebt.

Wie wordt er uitgenodigd?

De meeste mensen die darmkanker krijgen zijn 55 jaar of ouder. Daarom krijgen alle mannen en vrouwen vanaf 55 jaar een uitnodigingsbrief om mee te doen. Ze krijgen deze uitnodiging elke 2 jaar.

U krijgt de uitnodigingen tot u 75 jaar bent. Als u op uw 75e mee heeft gedaan aan het bevolkingsonderzoek is de kans klein dat u in de 10 jaar daarna nog darmkanker krijgt.

Hoe nodigen wij u uit?

U krijgt thuis een brief als eerste aankondiging. Hierin staat dat u over ongeveer 3 weken de uitnodiging voor het bevolkingsonderzoek darmkanker krijgt.

Dan krijgt u de uitnodiging zelf. Die zit in een paarse envelop. In deze paarse envelop zit:

- een brief
- een folder met meer informatie
- een gebruiksaanwijzing voor de ontlastingstest
- een buisje
- een zakje
- een envelop

Hoe kunt u thuis de ontlastingstest doen? U zult dit nu stap voor stap zien:

*****Hier bestaande video*****

Welke uitslagen kunnen er in de brief staan?

- Er is **geen** bloed gevonden. Er is dan geen vervolgonderzoek nodig.
- Uw poep is niet goed te onderzoeken. U moet de ontlastingstest nog een keer doen. Wij sturen u dan een nieuwe uitnodiging in een paarse envelop.
- Er is **wel** bloed gevonden. Er is dan vervolgonderzoek nodig. U krijgt eerst een gesprek met een arts of verpleegkundige. Na dit gesprek krijgt u een afspraak voor een kijkonderzoek van de darm. Dit heet een coloscopie. U krijgt een folder met meer informatie over het kijkonderzoek van de darm.

Dit vervolgonderzoek gaat via uw zorgverzekering. Als u uw eigen risico nog niet hebt opgemaakt, gaat dit dus van uw eigen risico af.

Waarom wel of niet meedoen?

U kiest zelf of u wel of niet mee wil doen aan het bevolkingsonderzoek naar darmkanker. Er zitten voordelen en nadelen aan. Sommige mensen vinden iets een belangrijk voordeel of nadeel terwijl anderen dat niet vinden. Het blijft uw eigen vrije keuze. Wel willen wij u graag informeren over mogelijke voordelen en nadelen.

Een voordeel van meedoen is dat u de ontlastingstest zelf thuis kunt doen.

Een nadeel van meedoen is dat de uitslag niet 100% zeker is. Er is altijd een kans dat wij de darmkanker niet ontdekken terwijl het er wel is.

Een voordeel van meedoen is dat u zich gerust kunt voelen als de uitslag goed is.

Een nadeel is dat het wachten op de uitslag spannend kan zijn. Vooral als er vervolgonderzoek nodig is kan dit erg spannend zijn.

Een voordeel van meedoen is dat darmkanker al in een vroeg stadium ontdekt kan worden. De behandeling van darmkanker is dan vaak minder intensief. Ook heeft u uiteindelijk een iets kleinere kans om aan darmkanker te overlijden.

Een nadeel van meedoen is dat u misschien een kijkonderzoek als vervolgonderzoek krijgt, terwijl later blijkt dat u geen darmkanker heeft. De voorbereiding voor een inwendig kijkonderzoek en het onderzoek zelf kunnen vervelend zijn. Ook kan het kijkonderzoek complicaties kan geven, zoals een bloeding.

Als u een vervolgonderzoek krijgt is het voordeel dat wij poliepen met onrustige cellen weghalen. Zo kunt u darmkanker voorkomen.

Een nadeel van het vervolgonderzoek is dat wij vaak ook onschuldige poliepen weghalen. Van deze poliepen zou u geen last hebben gekregen.

Wat als u klachten heeft?

Heeft u zelf al gezien dat u bloed bij uw ontlasting heeft? Of slijm? Dan kunt u de ontlastingstest niet gebruiken. Het is belangrijk dat u dan naar uw huisarts gaat. Ook als u darmklachten heeft die langer dan 2 weken duren maakt u een afspraak met de huisarts. De huisarts kan dan samen met u bespreken welk onderzoek het beste is voor u.

Heeft u nog vragen over het bevolkingsonderzoek darmkanker? Of wilt u meer informatie? Kijk dan op www.rivm.bevolkingsonderzoekdarmkanker.nl.

Dit was de informatie over het bevolkingsonderzoek darmkanker. Weet u al of u de ontlastingstest gaat doen?